

РЕШЕНИЕ

КАРАР

п.Новопольский
2026 елның 26 мае

№33

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 24 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольское авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Новопольское авыл жирлеге Советы Регламенты, Новопольское авыл жирлеге Советы:

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында кушымта итеп бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы карарының үз көчен югалтуын танырга:

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 5 мартындагы 28 номерлы;

- «Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советының 2021 елның 05 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2021 елның 13 августындагы 45 номерлы;

- «Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советының 2021 елның 05 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында (Новопольск авыл жирлеге Советының 2021 елның 13 августындагы 45 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән)» 2021 елның 24 декабрдәге 55 ел номерлы;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл жирлеге Советының 2021 елның 05 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган (Новопольск авыл жирлеге Советының 13.08.2021 ел, №45, 24.12.2021 ел, №55 карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында 2023 елның 9 мартындагы 104 номерлы карары».

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында 2021 елның 05 мартындагы 28 номерлы Совет карары белән расланган Нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2023 елның 14 августындагы 126 номерлы " Новопольск авыл жирлеге Советының 2021 елның 13 августындагы 45 номерлы, 2021 елның 24 декабрдәге 55 номерлы, 2023 елның 9 мартындагы 55 номерлы карарлары белән кертелгән үзгәрешләр белән 104)»;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында Советның 2021 елның 05 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2023 елның

13 декабрдәгә 136 номерлы карары (Новопольск авыл җирлеге Советының 2021 елның 13 августындагы 45 номерлы, 2021 елның 24 декабрдәгә 55 номерлы, 2023 елның 9 мартындагы 55 номерлы карарлары белән кертелгән үзгәрешләр белән) №104, 14.08.2023 №126)»;

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында Новопольск авыл җирлеге Советының 2021 елның 5 мартындагы 28 номерлы карары белән расланган Нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында» 2026 елның 10 апрелдәгә 28 номерлы» Новопольск авыл җирлеге Советының 13.08.2021 №45, 24.12.2021 №55, 09.03.2023 карары белән кертелгән үзгәрешләр белән 104, 14.08.2023 №126, 13.12.2023 №136)».

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында түбәндәге адреслар буенча: Новопольский бистәсе, Ирек ур., 39 йорт, Үрнәк бистәсе, киbet янындагы мәгълүмат щиты, Үзәк ур., 53а йорт, Новопольский бистәсе, Азатлык ур. мәгълүмат щиты, 24 йорт, Грузинский бистәсе Ветераннар ур., Красницкий бистәсе, Тынычлык ур., 3 йорт, Дубровка бистәсе, Дуслык ур., 1 йорт, Яңа Чуаш Бистәсе, Яшел ур., 1 йорт.

Новопольский Башлыгы
авыл җирлеге,
Совет рәисе

А.А. Ибрагимов

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Өлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольск авыл жирлеге Советы депутатының (алга таба – депутат) хокукларын һәм бурычларын билгели, алар үз вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне күздә тотта.

1 Статья. Депутат статусының хокукый нигезе

1. Депутат статусы Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольское авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы (алга таба – жирлек уставы), өлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Депутат булып бермандатлы сайлау округы буенча муниципаль сайлауларда сайланган һәм Новопольский авыл жирлеге Советында (алга таба – жирлек Советы) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм муниципаль норматив хокукый актларда каралган вәкилләккә һәм башка вәкаләтләренә гамәлгә ашырырга вәкаләтле Россия Федерациясе гражданы тора.

3. Депутат үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясенә, федераль законнарга, Татарстан Республикасы Конституциясенә, жирлек Уставына һәм муниципаль норматив хокукый актларга, шулай ук сайлаучыларның мәнфәгатьләренә таяна.

4. Депутатка үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз башкару өчен шартлар тәэмин ителә.

5. Депутат үз статусын депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле булмаган эшчәнлек өчен файдаланырга хокуклы түгел.

2 Статья. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру шартлары

1. Депутатлар үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә башкаралар, депутат эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып баралар, моңа жирлек уставында билгеләнгән очраклар керми.

2. Депутатка үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыру өчен эш бирүче тарафыннан эш урынын (вазыйфасын) саклап калып, дәвамлылыгы жирлек уставы белән билгеләнгән чорга эштән азат ителү гарантияләне.

3. Жирлек Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә 10 проценты даими нигездә эшли.

3 Статья. Депутат вәкаләтләре чоры

1. Депутатның вәкаләтләре чоры биш ел тәшкил итә.

2. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм яңа чакырылыш жирлек Советының тулы хокуклы составта беренче утырышын уздырган көннән туктатыла.

4 Статья. Депутат статусына бәйле чикләүләр, тыюлар

1. «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль законда

билгелэнгән очраклардан тыш, депутатлар Россия Федерациясе сенаторлары, Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы депутатлары, Россия Федерациясе субъектларының закон чыгару органнары депутатлары була алмый, Россия Федерациясенең башка дәүләт вазыйфаларын, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт вазыйфаларын, шулай ук дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларын һәм муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкара алмый. (алга таба – 33-ФЗ номерлы закон), башка федераль законнар белән.

2. Депутат, 33-ФЗ номерлы законда, башка федераль законнарда билгелэнгән очраклардан тыш, башка муниципаль берәмлекнең вәкиллеке органы депутаты яисә башка муниципаль берәмлекнең муниципаль берәмлеге башлыгы вәкаләтләрен бер үк вакытта башкара алмый.

3. Депутатлар Россия Федерациясенең коррупциягә каршы көрәш турындагы законнары белән билгелэнгән чикләүләргә, тьюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш.

4. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутатлар:

1) эшқуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыльләнәргә;

2) түбәндәге очраклардан тыш, коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәясәт партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәясәт партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлеге оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенең съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында катнашудан тыш) Татарстан Республикасы Законнарында билгелэнгән төрлеләрдә Татарстан Республикасы Рәисе хәбәрнамәсе белән;

в) Россия Федерациясе субъекты муниципаль берәмлекләре Советында, Муниципаль берәмлекләргә башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемнен оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртібен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өлешләргә) идарә итү тәртібен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар.

3) укытучылык, фәнни һәм башка иҗат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнәргә. Шулай ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый.

4) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

5. Муниципаль вазыйфаларны биләүче, вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы затлар граждан, административ яисә җинаять эше йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллеке очракларыннан тыш) сыйфатында катнаша алмыйлар.

5 Статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре түбәндәге очрақларда вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләге белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип тану;
- 4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылу яисә вафат дип игълан ителү;
- 5) аңа карата судның гаепләү хөкеменең законлы көченә керүе;
- 6) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә чыгу;
- 7) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату яисә чит дәүләт гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булу;
- 8) жирлек Советы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 9) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алмаштыручы альтернатив граждан хезмәтенә юллама;
- 10) чит ил агенты статусын алу;
- 11) 33-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән башка очрақлар.

2. Депутатның вәкаләтләре жирлек Советы карары белән алты ай рәттән жирлек Советының барлык утырышларында житди сәбәпләр булмаганда вакытыннан алда туктатыла.

3. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы тарафыннан карар кабул ителгән Депутат әлеге карарга карата шикаять белдерү турындагы гариза белән әлеге карар рәсми басылып чыккан көннән алып 10 көн эчендә судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары нигезендә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган депутат күрсәтелгән карарга суд тәртибендә шикаять биргән очрақта, жирлек Советы суд карары законлы көченә кәргәнче жирлек Советы депутатларын өстәмә сайлаулар билгеләү турында Карар кабул итәргә хокуклы түгел.

5. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында жирлек Советы карары вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча, ә бу нигез жирлек Советы сессияләре арасында барлыкка килгән булса, мондый нигез барлыкка килгән көннән алып өч айдан да соңга калмыйча кабул ителә.

6. Әгәр жирлек Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары статьяның 1 өлешендәге 2 пунктында каралган нигездә әлеге статьяның 5 өлешендә каралган срокларда кабул ителмәгән булса, депутат процессуаль законнарда каралган тәртиптә жирлек Советының гамәл кылмавына шикаять белдерү турындагы гариза белән судка мөрәжәгать итәргә хокуклы.

7. Татарстан Республикасы Рәисе депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очрақта, вәкаләтләренә вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көн итеп әлеге гаризаның жирлек советына кәргән көне санала.

6 Статья. Депутат хокуклары

1. Депутатның:

- 1) жирлек Советында даими комиссияләргә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;
- 2) жирлек Советы каравы өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;
- 3) жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм жирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфаи затларның кандидатураларын төзү мәсьәләләре буенча фикер әйтәргә;

4) жирлек советының хокукий актлары проектларын хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә кертергә;

5) көн тәртибе, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр, жирлек Советы карарлары проектларына төзәтмәләр кертергә;

6) жирлек Советы сессияләрендә чираттан тыш хисапны яисә жирлек советы контролендә булган теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) үз тәкъдимнәренә нигезләп һәм тавыш биру мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр бирергә;

9) жирлек Советы сессияләрендә гражданның, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия булган мәрәжәгатьләрен игълан итәргә;

10) жирлек Советы тарафыннан төзелә торган органның составы (сан ягыннан, персонал яктан) һәм жирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләп куела торган, килештерелә торган) вазыйфаи затларның кандидатуралары буенча фикер әйтергә;

11) даими комиссияләренә, жирлек Советы сессияләренә беркетмәләре белән танышырга;

12) депутат ярдәмчеләре булырга.

7 маддә. Депутат таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Депутатның жирлек Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган документ булып торган таныклығы һәм күкрәк тамгасы бар, ул аларны үз вәкаләтләре чорында куллана.

8 маддә. Депутат эшчәнлегә рәвешләре

1. Депутат эшчәнлегә рәвешләре булып:

1) жирлек Советы сессияләре эшендә катнашу;

2) жирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашу;

3) федераль дөүләт хакимияте органның, Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте органның, жирле үзидарә органның вазыйфаи затларына, барлык оештыру-хокукий рәвештәге оешма житәкчеләренә, ижтимагый берләшмәләргә мәрәжәгать;

4) муниципаль хокукий акт проектын кертү;

5) жирлек Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль хокукий актлар проектларын эшләүдә катнашу;

6) жирлек Советы тарафыннан Татарстан Республикасы Дөүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибендә кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эзерләүдә катнашу;

6) депутат гарызнамәсе кертү;

8) сайлаучылар белән очрашулар, аларның мәрәжәгатьләре белән эшләү, үз вәкил булган жирлек халкына үз эшчәнлегә һәм жирле үзидарә органны эшчәнлегә турында мәгълүмат бирү;

9) жирле референдумнарны, гавами тыңлауларны, жыелышларны, конференцияләренә һәм гражданның сорашып белешүләренә оештыруда һәм уздыруда катнашу;

10) территорияль ижтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, башка муниципаль хокукий актларда һәм Новопольский авыл жирлегә Советы Регламентында каралган башка рәвешләрдә дә гамәлгә ашырырга мөмкин.

9 маддә. Депутат ярдәмчеләре

1. Депутат депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруда аңа ярдәм күрсәтү өчен өч ярдәмчегә ия булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләренә эше (эшчәнлеге) ижтимагый башлангычларда башкарыла.

2. Депутат үз ярдәмчеләре өчен җаваплы һәм аларны теләсә кайсы вакытта алыштырырга хокуклы.

10 маддә. Депутатның сайлаучылар белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат җирлек халкы, шулай ук җирлек территориясендә урнашкан предприятие, оешма коллективлары, муниципаль һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучылар алдында, үз эше турында елга кимендә бер тапкыр хисап тотса, вакыт-вакыт аларга җирлек советы эше турында хәбәр итә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр халыкны кабул итә.

3. Депутат җирлек халкының законлы хокукларын, ирекләрен һәм мәнфәгатьләрен тәэмин итү буенча законнарда каралган чаралар күрә, алардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны, шикәятләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дәрәжә һәм вакытында хәл итәргә булыша.

4. Гражданны кабул итә;

5. Җәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәрәҗәдә хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә.

6. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук Зеленодольск муниципаль районының Новопольск авыл җирлегенә башкарма комитеты тарафыннан депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын уздыру өчен бирелә торган биналарда аларны бирү тәртибенә туры китереп үткәрелә.

7. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенә җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, йөрешләр һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

8. Депутатның сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә уздыруга каршылык Россия Федерациясә законнары нигезендә административ җаваплылыкка китерә.

11 маддә. Депутатларның Депутат этикасы кагыйдәләрен үтәве

1. Депутат җирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә, шул исәптән түбәндәге йөкләмәләрне үтәргә тиеш:

1) шәхсән үзенә яисә якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелып калырга һәм депутат статусыннан файдаланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенә тотудан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә җирлек Советы абруена зыян китерерлек низаглы хәлләрдән качарга;

3) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда-шәхси кызыксыну (турыдан-туры яисә читләтеп) депутат бурычларын тиешенчә, объектив, гадел үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый алган вәзгыять, - бу хакта җирлек советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә җайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәргә;

4) гавами чыгышларның җирлек Советында билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

5) федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйлә рәвештә аңа билгелә булган белешмәләргә депутат эшчәнлегенә бәйлә булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

6) депутат бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) түләмәскә.

12 маддә. Депутатның җирлек Советы сессияләрендә катнашуы

1. Депутат җирлек Советының барлык сессияләрендә дә катнашырга тиеш.

2. Депутат җирлек Советы сессияләрен үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны җирлек Советы Регламенты нигезендә ала.

3. Җирлек Советы сессияләрендә катнаша алмаганда, депутат бер көннән дә соңга калмыйча җирлек башлыгына хәбәр итә.

13 маддә. Депутатларның җирлек Советының даими комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат үзе әгъза булып торган җирлек башлыгы Советының даими комиссияләренең барлык утырышларында да шәхсән катнашырга тиеш.

2. Депутат даими комиссияләр утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук Совет Регламенты нигезендә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны җирлек башлыгына ала.

3. Даими комиссияләр утырышларында катнаша алмаганда, депутат, бер көннән дә соңга калмыйча, бу хакта җирлек башлыгына хәбәр итә.

14 маддә. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан беренче чиратта кабул итү хокукы

1. Депутат эшчәнлегә мәсьәләләргә буенча депутат (алга таба – җирлек башлыгы) җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләргә тарафыннан чираттан тыш кабул итү хокукынан файдалана.

2. Депутат вазыйфаи затка турыдан-туры яисә вазыйфаи затның кабул итү бүлмәсе (секретариаты) аша телдән йә язмача мөрәҗәгать итә.

3. Телдән мөрәҗәгать иткән очракта кабул итү вакыты җирлек Советы депутаты белән килешенгән вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә, ә депутат язмача мөрәҗәгать иткән очракта кабул итү вакыты депутат мөрәҗәгатен алган көннән өч көннән дә соңга калмыйча вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә.

4. Депутат кабул итү мөмкинлегә булмаганда, вазыйфаи зат депутат белән килешү буенча өч көн эчендә башка вакытны билгели.

15 маддә. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

1. Депутат җирле үзидарә органнарыннан, муниципаль предприятиеләрдән, учреждениеләрдән һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булып тормаган депутатлык эшчәнлегенә бәйлә мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

2. Депутат массакуләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлегә мәсьәләләргә буенча Федераль законда каралган тәртиптә чыгыш ясарга хокуклы.

16 маддә. Депутат мөрәҗәгатьләрен карау

1. Депутат дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге оешмаларга, ижтимагый берләшмәләргә, депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфай затларга телдән яисә язмача мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча мөрәҗәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфай затлары депутатка аның мөрәҗәгатенә җавап бирергә яисә ул соратып ала торган документларны яисә белешмәләренә, әгәр мөрәҗәгатьне өстәмә өйрәнү яки тикшерү таләп ителмәсә, кабул ителгән көннән алып 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутат мөрәҗәгатенә бәйле рәвештә нинди дә булса сорауларны өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү үткәргә кирәк булган очракта, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән вазыйфай затлар һәм җитәкчеләр бу хакта депутат мөрәҗәгатен алган көннән алып 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Соңгы җавап депутатка депутатның язма мөрәҗәгатен алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфай затлары тарафыннан депутатлар мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләренә карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

17 маддә. Депутат сорауы

1. Депутат яки депутатлар төркеме шөһәр Мэрына, жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләренә жирлек Советы компетенциясенә керә торган мәсьәләләр һәм үзенең депутатлык эшчәнлеге мәсьәләләре буенча депутат гарызнамәсе белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат гарызнамәсе жирлек Советы сессиясендә язма рәвештә кертелә һәм жирлек Советы сессиясендә игълан ителә. Депутат гарызнамәсен рәсмиләштерү жирлек Советы Регламенты нигезендә башкарыла.

3. Депутат сорауы җибәрелгән Орган яисә вазыйфай зат аңа җавапны алган көннән алып 15 көн эчендә язма рәвештә бирә.

18 маддә. Депутатның бурычлары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, жирлек уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә; гражданның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итәргә;

2) сайлаучыларны даими рәвештә, кимендә айга бер мәртәбә кабул итәргә;

3) гражданның, барлык оештыру-хокукый рәвешләрдәге оешмаларның, ижтимагый берләшмәләренең, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җаваплар бирергә;

4) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда хисап тотарга, шулай ук үз эшләре турында массакуләм мөгълүмат чаралары аша елга кимендә бер мәртәбә хәбәр итәргә;

5) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләренә үтәргә;

6) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка сер сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә гражданның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы аңа билгеле булган белешмәләренә ачмаска.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, жирлек уставы һәм жирлек Советының муниципаль хокукый актлары белән үзенә йөкләнгән башка бурычларны башкара.

19 маддә. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат, жирле үзидарәнең коллегиаль органы әгъзасы буларак, жирлек советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган тулы хокукларга ия.

2. Жирлек советы депутатның сайлау округындагы, жирлек Советындагы эше, жирлек Советы карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турында хәбәр тыңлый.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегендә турында, үзидарә территориясен икътисадый һәм социаль үстерү программаларын үтәүнең барышы турында, депутатның тәнкыйди искәртмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнары, муниципаль берәмлекләренә вәкилләкле органнарының эш практикасын, жәмәгәтчелек фикерен әйрәнүенә булышлык итәләр.

20 маддә. Депутат эшчәнлегенә социаль һәм башка гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гәмәлгә ашыруның социаль һәм башка гарантияләре жирлекнең законнары, Муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Депутатларны жинаять яисә административ жаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алганда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гәмәлләр кылганда, шулай ук депутатларга карата, алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, язышу вакытында оператив-эзләү чаралары уздырганда депутатларның хокуклары гарантияләре алар файдалана торган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат әйтелгән фикер, тавыш биргәндә белдерелгән позиция һәм депутат статусына туры килә торган башка гәмәлләр өчен, шул исәптән вәкаләтләр чоры тәмамлангач та, жинаять яисә административ жаваплылыкка тартыла алмый. Әлегә нигезләмә депутат тарафыннан федераль законда каралган гавами мыскыллаулар, яла ягулар яисә башка хокук бозулар булган очракларга кагылмый.

4. Коррупциягә каршы тору турында Россия Федерациясе законнары нигезендә мәнфәгәтләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән өчен депутатның коллегиаль карарлар кабул итүдә (шул исәптән көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча тавыш бирүдә) катнашуы йә биләгән вазыйфасы буенча Россия Федерациясе норматив хокукый актларында каралган башка бурычларны үтәве депутатны жаваплылыкка тарту өчен нигез булып тормый.

21 маддә. Депутат эшчәнлеген гәмәлгә ашыруда каршылыклар тудырган өчен жаваплылык

Жирле үзидарә органнарының, оешмаларның һәм ижтимагый берләшмәләренә вазыйфаи затлары тарафыннан әлегә Нигезләмә нигезләмәләрен үтәмәү, шул исәптән әлегә Нигезләмәдә билгеләнгән срокларны һәм депутат гарызнамәләренә һәм мәрәжәгәтләренә жаваплар бирү тәртибен үтәмәү, белә торып ялган мәгълүмат бирү, мәгълүмат бирүдән хокуксыз баш тарту, аны бирүдән читләшү, депутатларны кабул итү кагыйдәләрен бозу, каралган жаваплылыкка китерә законнар белән.